

Kratka predstavitev osnutka nacionalne strategije vseživljenjskosti učenja

dr. Zoran Jelenc

ADS - Andragoško društvo Slovenije, Šmartinska 134a, Ljubljana

e-mail: zoran.jelenc@guest.arnes.si

Strategijo vseživljenjskosti učenja v Sloveniji pripravljamo na pobudo Evropske Unije, v sklopu uresničevanja programa 'Izobraževanje in usposabljanje 2010'.

Poleg širših strateških izhodišč in opredelitve specifičnih ciljev vsebuje besedilo strategije še tale poglavja: izhodišča in podlage za strategijo; opredelitev ključnih pojmov, strateška jedra, kontinuiteto učenja skozi obdobja in stopnje ter ukrepe za udejanjanje strategije. V prilogi 'Dodatki in pojasnila' se nekatere postavke in opredelitve iz strategije dodatno pojasnjujejo, dopolnjujejo ali razčlenjujejo. V Dodatku so še navedeni dokumenti, ki jih je mogoče uporabiti za vpogled v doseženo stanje na področju vzgoje in izobraževanja v Sloveniji. V kratkem času, ki je bil Skupini na voljo, ni bilo mogoče narediti posebne izhodiščne analize stanja po posameznih sektorjih izobraževanja; uporabili smo vire, ki so bili na voljo.

Najširša podlaga za koncipiranje in pripravo naše strategije so bili evropski dokumenti, spričo specifičnosti razmer in stanja v Sloveniji pa smo v naši strategiji dali večji poudarek postavitvi samega koncepta, ureditvi nekaterih utrjenih sistemskih pomanjkljivosti in ozaveščanju o njihovi pomembnosti za sprejetje in udejanjanje strategije. Specifičnost našega dokumenta se najbolj izraža v ciljih in strateških jedrih ter v ukrepih, ki so potrebni za udejanjanje strategije. V predloženi strategiji smo določili 16 specifičnih ciljev in 10 strateških jeder ter 10 področij ukrepov. Takšen dokument, ki je bolj konceptualen kot operativen, bo dopoljen z operativnim načrtom za udejanjanje strategije, ki ga lahko poimenujemo nacionalni program, in kazalniki za spremljanje njenega udejanjanja. V predloženi strategiji navajamo tudi vse dokumente (že sprejete strategije, nacionalne programe, akcijske načrte resolucije, merila, kazalnike itn.), ki omogočajo nadgrajevanje strategije v specifičnih smereh in na posameznih področjih učenja in izobraževanja in se nanje strategija bodisi naslanja bodisi se z njimi povezuje.

Skozi prizmo koncepta vseživljenjskosti učenja razumemo obe področji izobraževanja – začetno in nadaljevalno - kot komplementarna dela istega sistema. Vseživljenjskost učenja je nov razvojni koncept, ki nadgrajuje izobraževanje, kot se je razvijalo in oblikovalo v preteklosti, in ponuja tudi šolanju mladih ali formalnemu začetnemu izobraževanju nov, paradigmatski premik. Brez razvitega sistema izobraževanja odraslih pa koncepta vseživljenjskosti učenja sploh ni mogoče uveljaviti.

Strategija vseživljenjskosti učenja bo odločilno pripomogla k ustvarjanju pogojev za udejanjanje vseh štirih področij strateških razvojnih ciljev Slovenije, ti pa zadevajo družbeni in gospodarski ter trajnostni razvoj in umestitev Slovenije v mednarodnem okolju. Povečali se bosta zlasti raven in stopnja inovativnosti na prav vseh področjih, v gospodarskem, družbenem in političnem življenju. V Sloveniji bomo ustvarili pogoje za to, da bodo vsem ljudem zagotovljene priložnosti za učenje in s tem za celovit razvoj njihovih zmožnosti.

Udejanjanje strategije naj bi se začelo v letu 2007, s pripravo nacionalnega programa (operativnega načrta). Ta dokument, s katerim opredeljujemo strategijo, naj bi veljal vsaj enako programsko obdobje kot so drugi pomembni dokumenti, povezani z uresničevanjem lizbonskih ciljev (2007 -2013).